

Landelijk
P-opleiders
Overleg

Correspondentieadres:
GGz Breburg
mw. dr. A. H.S. van den Broek, P-
opleider
Poolseweg 190, 4818 CG
BREDA
Telefoon: 06-51320184
a.vandenbroek@ggzbreburg.nl

Aan: Ministerie van VWS
t.a.v. de heer P. Blokhuis, Staatssecretaris van VWS

Breda, 11 juni 2020

Geachte heer Blokhuis,

Onlangs heeft in het kader van de Medische Vervolg Opleidingen, de (concept) toekenning van beschikte plaatsen voor de opleiding van masterpsychologen tot Gezondheidszorgpsycholoog, plaatsgevonden.

Namens het dagelijks bestuur van het LPO (landelijke vereniging van P-opleiders) willen we onze zorgen uiten over het beperkte aantal toegewezen GZ-opleidingsplekken in het Concept Toewijzingsvoorstel door TOP verstuurd op 25 en 26 mei 2020. De behoefte aan GZ-opleidingsplaatsen is bijna tweemaal zo hoog als het aantal beschikte opleidingsplaatsen. Tevens vragen wij ons af wat de verklaring is voor het huidige beleid.

Tot onze verrassing, we kunnen helaas zelfs van verbijstering spreken, is daarbij *slechts de helft* van het aantal aangevraagde en benodigde opleidingsplaatsen toegekend. Wij kunnen dat niet rijmen met eerdere en meer recente noodzakelijke ontwikkelingen.

Eerdere noodzakelijke (en goede) ontwikkelingen waren o.a. het door de Tweede Kamer op 3-12-2019 gesteunde voorstel van GroenLinks om eenmalig 7 miljoen euro vrij te maken voor 100 extra opleidingsplaatsen tot Gezondheidszorgpsycholoog in 2020. Ook andere partijen steunden dit voorstel (VVD, CDA, D66, SP, PvdA en CU).

De huidige wachtlijsten, voortkomend uit de nood aan BIG-geregistreerde Gezondheidszorgpsychologen in de GGZ, V&V-sector, VG-sector, verslavingszorg en andere sectoren groeien echter onverminderd aan en zijn nog steeds een terechte zorg van het huidige kabinet.

Daarnaast is al enige jaren met grote zorg geconstateerd (en deze zorg is gedeeld met en onderschreven door het Capaciteitsorgaan en andere relevante partijen) dat er jaarlijks honderden afwijzingen zijn van geschikte kandidaten voor de opleiding tot Gezondheidszorgpsycholoog, terwijl de GGZ-instellingen massaal kampen met openstaande vacatures voor Gezondheidszorgpsychologen. Dit leidt ertoe dat zorg wordt geleverd door behandelaren die daarvoor de vereiste opleiding missen, waardoor de kwaliteit van zorg in het geding is.

Landelijk
P-opleiders
Overleg

De recente ontwikkelingen door de coronacrisis, wijzen daarbovenop uit dat de vraag naar psychologische behandeling de komende tijd enkel toe zal nemen, o.a. door uitgestelde zorgvragen en mentale gevolgen van de Covid19 crisis.

Bovenstaande eerdere en recenter gezamenlijk geconstateerde nijpende tekorten aan BIG-geregistreerde Gezondheidszorgpsychologen in ogenschouw nemend, kunnen wij niet begrijpen dat dit jaar slechts een zeer beperkt aantal GZ-opleidingsplaatsen is toegewezen aan de praktijkopleidingsinstellingen, zoals gezegd: de helft (787) van het aantal plaatsen dat is aangevraagd (1387).

Dit heeft zeer ernstige gevolgen voor de infrastructuur en kwaliteit van psychologische zorg van onze Nederlandse zorginstellingen, waar juist nu extra in geïnvesteerd zou moeten worden (zoals ook de Tweede Kamer voor 2020 nog besloot).

De nadrukkelijke zorg dat het aantal gewenste plaatsen niet overeenkomt en zoals nu blijkt, extreem sterk afwijkt van het aantal beschikte plaatsen hebben wij, zoals gezegd, al een paar jaar op rij geuit. In de Algemene Leden Vergadering van het LPO hebben wij vorig jaar de heer Maurice Heck (programmasecretaris van het Capaciteitsorgaan) uitgenodigd en het structurele tekort aan geraamde plaatsen besproken. Dit heeft er onder andere toe geleid dat het Capaciteitsorgaan besloten heeft een focusgroep te gaan vormen waaraan ook P-opleiders deelnemen. De ramingen zouden o.a. ook gebaseerd worden op onderzoek bij de diverse focusgroepen. Tot op heden is dit echter nog niet gebeurd.

Dit jaar, 2020, stellen we vast dat het aantal beschikbare GZ-opleidingsplekken al erg achterblijft bij de vraag. Dat tekort wordt alleen maar groter in 2021. Dit heeft consequenties op meerdere terreinen.

Afbreuk continuïteit van opleiden en vermindering kwaliteit van opleidingsplaatsen in Praktijkinstellingen

Forse consequenties voor grotere praktijkopleidingsinstellingen die soms bijna 50% van de aanvraag niet vervuld zien worden. Dit is een zeer onwenselijke situatie omdat daarmee kwalitatief goede gelegenheid tot opleiden in de praktijk dreigt te komen vervallen. Voor de Praktijkinstellingen maakt de wisselvalligheid van het beleid van het ministerie van VWS wat betreft de toekenning van het aantal plaatsen continuïteit bieden in opleiden vrijwel onmogelijk. Dit doet afbreuk aan de kwaliteit van de opleidingsplaatsen.

Op afdelingsniveau wordt geanticipeerd op een GZ-opleidingsdeelnemer in de personeelscapaciteit en als er een jaar geen GZ-psycholoog wordt opgeleid betekent dit dat werkbegeleider en supervisor minder bedreven geraken in de begeleiding, worden ingezet op andere taken, die ze het jaar daarop weer moeten laten vallen als dan het aantal plekken weer verhoogd wordt. Op afdelingsniveau moet het jaar daarop weer alles opnieuw opgebouwd moet worden. Managers van afdelingen hebben liever de zekerheid van geen plaats dan de onduidelijkheid van wel of niet plaatsen. Anticiperen met onduidelijke inzet van personeel draagt niet bij aan voorzetting van opleidingsplaatsen.

Risico voortzetting Proeftuinen (opleiden in samenwerkingsverband)

Breed samenwerken in opleidingsverband wordt als zeer relevant gezien en door TOP als zodanig ook uitgedragen. De verwachting was dat deze samenwerkingsverbanden dan ook daadwerkelijk gestimuleerd zouden worden. Nu is er sprake van een groot risico voor het voortbestaan van de samenwerkingsverbanden in de proeftuinen. Deze samenwerkingsverbanden zijn opgezet omwille van het generalistische karakter van de GZ-opleiding, met de intentie om op regionaal niveau mensen op te leiden die in meerdere sectoren inzetbaar zijn (interesse creëren voor de achtergebleven sectoren (V&V-sector; VG-sector; verslavingszorg) en verbeteren van patiëntenstromen en daarmee afname van wachtlijsten door een beter regionaal netwerk.

Het is vrijwel onmogelijk om op deze wijze continuïteit te realiseren ten aanzien van het voortbestaan van de proeftuinen (een pilot ingezet in 2018, met intentie tot voortzetting, dit jaar vinden de evaluaties plaats en deze zijn positief te noemen). Als de opleidingscapaciteit zodanig fluctueert dat er na 2 jaar samenwerking alweer afscheid van ongeveer de helft van de samenwerkingspartners genomen moet worden, gaat dit ten koste van alle investering in tijd, geld en energie. Bovendien wordt opleiden in achtergebleven sectoren op deze wijze opnieuw niet gestimuleerd. Beleid dat twee jaar geleden ingezet werd nu alweer afbreken, lijkt ons niet de intentie.

Ongewenste inzet masterpsychologen bij gebrek aan BIG-geregistreerde GZ-psychologen

Een ander, zeer belangrijk en landelijk duidelijk gesignaleerd punt van aandacht betreft de dagelijkse ongewenste realiteit dat de (GGZ-)zorgvraag toeneemt en er bij de instellingen een nijpend tekort aan GZ-psychologen is. Daardoor zien instellingen zich genoodzaakt om een toenemend aantal niet BIG-geregistreerde psychologen, de zogenaamde masterpsychologen de zorg te laten verlenen die door BIG-geregistreerden opgepakt dient te worden. BIG-geregistreerde regie-behandelaren die daarbij ingezet worden om deze masterpsychologen te begeleiden en verantwoordelijk zijn voor de caseload van deze collega's, naast de caseload van zichzelf, raken overbelast en uitval dreigt/neemt toe. Kwalitatief goede patiëntenzorg komt in het geding. Opleidings begeleidingscapaciteit in de praktijk, die immers ook door BIG-geregistreerde (regie-) behandelaren geleverd dient te worden, krimpt en verdwijnt. Resultaat: opleidingsplaatsen 'vallen om'. Ook hier weer: ten koste van de kwaliteit in de zorg.

Aansluiting Master-GZ in het gedrang

Masterpsychologen die niet kunnen starten met de GZ-opleiding maar wel ingezet worden in de reguliere zorg zullen via andere trajecten competenties gaan verwerven. Het gevolg is dat het stuwmeer van masterpsychologen alleen maar groeit. Hiermee komt ook de beoogde aansluiting Master-GZ waaraan gewerkt wordt in opdracht van het ministerie in het kader van de toekomstbestendigheid van de psychologische vervolgopleidingen steeds verder onder druk te staan en neemt het stuwmeer toe.

Wisselend beleid is inefficiënt en ineffectief draagt bij aan toename van kosten

De afgelopen twee jaar zijn er in een latere fase van het kalenderjaar extra GZ-opleidingsplekken gecreëerd. De verwachting was dat deze beweging omgezet zou worden in structureel beleid waardoor veel efficiënter en ook effectiever omgegaan zou kunnen worden met managen en regelen van opleidingspraktijken. Schommelingen in een jaar met uitdelen van zogenaamde “extra plekken” in het tweede deel van het jaar draagt niet bij aan constructief selecteren, plaatsen en opleiden. Praktijkinstellingen en opleidingsinstellingen moeten steeds anticiperen op mogelijke wijzigingen gedurende het jaar. Dit brengt extra kosten met zich mee.

Een structurele bijstelling van het beleid en afstemming van vraag en aanbod (beschikking) zijn vragen die inmiddels al een paar jaar op rij gesteld worden. Een toename van het aantal structurele plekken beter aansluitend bij de behoefte in het veld is dringend noodzakelijk.

Wij vragen uw directe aandacht voor bovenstaande en hopen op een spoedige reactie.

Vriendelijke groet,

Namens het LPO-Bestuur,

Mw. Dr. A.H.S. van den Broek,
Klinisch psycholoog, psychotherapeut
Voorzitter LPO

I.a.a. 28 mei 2020: Bestuur TOP Opleidingsplaatsen (dhr. D. Olthof, voorzitter Bestuur)
Capaciteitsorgaan (dhr. M. Heck, Programmaleider)
MEVA (mw. Kroon, directeur MEVA en mw. Elenbaas, hoofd MEVA)

I.a.a. 11 juni 2020: GroenLinks (dhr. J. Klaver en mw. C. Ellemeet)
D66 (mw. P. Dijkstra, dhr. R. Jetten en mw. V. Bergkamp)
PvdA (mw. L. Ploumen)

Landelijk
P-opleiders
Overleg